

Slourenski dom

Štev. 71

U Ljubljani, 27. marca 1936

Leto 1.

Z abesinskih bojišč

Napad na holandski Rdeči križ

Džibuti, 27. marca. o. Semkaj je pribežal holandski zdravnik dr. Scholven, ki pripada holandski ekspediciji Rdečega križa, katere se je mudila na severni fronti. Pripoveduje, da so abesinske neredne roparske čete napadle postajo ter pobile 17 vojakov, ki so bili Holandcem dodeljeni za spremstvo. Abesinci so postajo tudi izropali. Holandski zdravnik bo odpotoval nemudoma v domovino, vlada pa bo vložila protest proti takemu ravnanju nad holandsko ekspedicijo. Zaradi tega napada vlada med inozemci, kar jih je še v Abesiniji, precejšnje razburjenje, ker se vidi, da niti člani oddelkov Rdečega križa niso več varni svojega življenja.

V osvojenem ozemlju mir

Asmara, 27. marca. o. Nemški častnik Walter Esterman, ki se je vrnil s fronte, je izjavil svojim častniškim tovarišem, da trditve, ki jih je v nemškem tisku objavil njegov kolega Schuster,

ne odgovarjajo resnici. Schuster je namreč prinesel alarmantne vesti o silovitih bojih, ki kaže trajajo v že osvobojenem ozemlju na severni fronti, zlasti okoli Adu, Aksuma in Makale. Vse te vesti so izmišljene, nasprotno je res, da vlada v teh provincah največji mir, tako da je nemški častnik lahko potoval dneve in dneve sam, spremljal ga je edino askarski vojak, ki mu je služil za vodnika.

Namestnik rasa Sejuma, dedžas Amare, ki so ga Italijani pred nedavnim po bitki v Tembijenu ujeli, pripoveduje o večinskem izgubah, ki sta jih na severni fronti imela rasa Sejum in Kasa. Vojska se bliža koncu.

London, 27. marca. Po angleških poročilih se zdi, da so premikanja čet za veliko italijansko ofenzivo, s katero nameravajo vojno v Abesiniji končati, dovršena. Vlado krogi v Addis Abebi priznavajo, da so Italijani zasedli Sasabane in tako

prodrli za 30 km naprej. Tudi na levem krilu so Italijani dosegli znatne uspehe. Italijani pričakujejo, da se bodo čete rasa Nasibuja, ki napoveduje na tej fronti, umaknile na položaje ob cesti Hara—Džidžiga—Berbera.

Pariz, 27. marca. AA. Havasov posebni poročevalec javlja z afriškega bojišča, da po njegovih vesteh več italijanskih kolon prodira po iz zapadne Eritreje proti amharski pokrajini. Ena izmed kolon je odšla tudi iz Umagare proti Nogariju, druga pa proti Birkutanu. Smer gibanja italijanskih čet je Gondar.

Asmara, 27. marca. AA. (Stefani). Italijanske sprednje straže pozdravljajo prebivalstvo med njihovim prodiranjem na severnem bojišču povsod navdušeno. Prebivalci posameznih naselbin prihajajo s svojimi duhovniki na čelu iz več ko 10 kilometrov oddaljenih krajev, da se morejo prijaviti italijanskemu poveljstvu in izjaviti svojo zvestobo.

Govor zunanjega ministra Edena o evropskem položaju

Angleži so povedali svoje

London, 27. marca. AA. (Havas.) Na včerajšnji sejo spodnje zbornice je minister Eden izjavil: Treba je zmerom razlikovati med narodnim čustvom in konkretnimi obveznostmi, ki jih je država prevzela. Želel bi popolnoma iskreno izjaviti spodnji zbornici, da ne bi maral biti prvi britanski zunanji minister, o katerem bi se moglo reči, da ni spoštoval podpisa vlade.

Dalje je Eden pojasnjeval, kako so se pri sklepanju versajske mirovne pogodbe rodile določbe o demilitariziranem pasu v Porenju. Opozoril je na to, da je šlo najprej za sklenitev posebne pogodbe, po kateri bi Velika Britanija in USA morali zagotoviti varnost Francije. Toda USA ni pristala na to pogodbo in zato se tudi Velika Britanija ni hotela vezati.

Pri tem je bilo pomembno, da je nadaljeval Eden, da se je Francija odrekla zahtevi po odcepitvi Porenja od Nemčije samo pod pogojem, da bosta Velika Britanija in USA zagotovili njeno varnost. Krivo bi bilo misliti, da sta demilitariziran pas v Porenju zahtevali samo Francija in Belgija. Ta pas je predlagala Nemčija sama v teku razgovorov, ki so naposled obrodili lokarnsko pogodbo.

Ako Nemci tolikokrat govorijo o versajskem diktatu, je nadaljeval Eden, ne morejo reči, da bi bili tudi lokarnski pakt zanje diktat.

Minister Eden je nato govoril o nemških pomislekih proti francosko-sovjetskemu paktu glede na določbe lokarnske pogodbe. Eden se čudi, da misli nemška vlada, da haško sodišče ne bi bilo pristojno za razsojo vprašanja o neskladju med lokarnskim in francosko-sovjetskim paktom. Nemška vlada je po sodbi g. Edena mogla to vprašanje predložiti tudi arbitražnemu sodišču, ki ga ima na umu francosko-nemška arbitražna pogodba.

Glede sporazuma podpisnic lokarnske pogodbe pravi Eden, da lahko pove, da gre tu samo za predloge in da ti predlogi nimajo ultimativnega značaja. Nemci v svoji argumentaciji niso zadosti upoštevali izrednega položaja Belgije in tega položaja tudi v Veliki Britaniji zadosti ne pojmujejo. Tudi Belgija, poudarja zunanji minister, je ogrožena po ponovni vojaški zasedbi Porenja in vendar ni Belgija podpisala nikakega pakta s Sovjetsko Rusijo. To morajo upoštevati tudi tisti Angleži, ki mislijo, da je nemška teza popolnoma upravičena. Razen tega je treba upoštevati tudi dejstvo, da je Nemčija to tezo zastopala s silo in ne na način, kakor ga predpisuje mednarodno pravo. Mi smo garancijska država lokarnske pogodbe, izjavlja g. Eden, in kot taki imamo določne in jasne obveznosti.

Ob koncu je g. Eden še enkrat ponovil: Ne bi hotel biti prvi britanski zunanji minister, ki bi se moglo o njem reči, da ni spoštoval podpisa Velike Britanije.

Nemčija ponuja

Franciji večni mir

Popoldne je sprejel Eden na daljši razgovor nemškega zastopnika von Ribbentropa in se z njim razgovarjal. Pri tem pogovoru mu je Ribbentrop sporočil, da Nemčija ni pripravljena skleniti s Francijo samo nenapadno pogodbo za 25 let, temveč je Nemčija pripravljena skleniti s Francijo večni mir.

Meje Anglije so na Renu

London, 23. marca. AA. Havas poroča: Za Lloydom Georgeom je govoril sir Austen Chamberlain. Poudaril je, da je bila intervencija g. Edena sijajna, nato pa je kritiziral govor Lloyda Georgea. Sir Austen Chamberlain je opozoril, da je Nemčija podpisala lokarnsko pogodbo prostovoljno. Prekršitev te pogodbe ni samo francosko-nemški spor, ampak so pri tej kršitvi zainteresirane tudi Anglija, Belgija in Italija. Baldwin je svoječasno izjavil, da so meje Anglije na Renu. Ta meja rezumira pet stoletij angleške zgodovine. Chamberlain je nato izjavil, da varnost Anglije nikdar ni bila bolj povezana z varnostjo Francije in Belgije kakor danes. Danes moramo ugotoviti resnično bazo miru. Toda evropska civilizacija ne more temeljiti na sistemu, v katerem posamezni podpisniki pogodb izvajajo te pogodbe, dokler se jim to zdi primerno. Hitler lahko govori pomirljive besede, toda tem besedam ne sledi pomirljiva dejanja. Po njegovem mnenju se bo lahko kmalu postavil kolonialni problem.

Ob koncu se je govoril Neuville Chamberlain, ki je rekel, da parlament z mnogo večjo jasnostjo spremlja razmere, ki so privedle do zasedbe razorožene zone. Poudaril je, da parlament vodi račun o tem, da ne bosta prekršeni neodvisnost Belgije in Francije. Glede pogodbe med Francijo in Rusijo je rekel, da Anglija želi, da bi tudi druge vzhodno-evropske države sklenile slične pogodbe z Rusijo. Toda predno sedejo Anglija, Belgija, Francija in Nemčija za skupno mizo, je potrebno, da se vrne zaupanje med narode. Dasi je bilo Nemčiji poslanih več apelov, ona ni kljub temu nič storila, da bi vrnila zaupanje med narode, da bi se razčistil položaj. O vseh predlogih pa se lahko razpravlja šele tedaj, ko vsi zastopniki sedejo za skupno mizo.

Eden jamči Sovjetom

London, 27. marca. b. Zaradi napetosti, ki jo je povzročilo nejasno angleško vedenje sprito zadnjih dogodkov v Evropi, se je zdelo, da bo Francija

Italija priznava lokarnsko pogodbo

Rim, 27. marca. A. (Havas) Italija ni nikoli dala uradno in po diplomatski poti ne v časopisih izraza za svojo politiko nasproti predlogom lokarnskih držav, objavljenih v Londonu 19. marca. V tukajšnjih političnih krogih mislijo, da nemški odgovor na te predloge, dela itak vsako italijansko izjavo nepotrečno. Pravno Italija prizna, da zanjo še vedno velja lokarnski pakt. Sedanje sankcije ne morejo prav nič vplivati na vrednost podpisa, ki ga je Italija svoječasno priznala. Tik pred sklicanjem odbora trinajstih, v trenutku, ko je bilo treba začeti razpravo o petrolejskih sankcijah, je Italija sporočila, da bo preuredila svojo zunanjo politiko, če se bo ta nova sankcija izvajala. Prvi korak k tej reviziji bi bila odpoved lokarnske pogodbe. Ker se to ni zgodilo, tudi italijanska vlada ni odpovedala svojih obveznosti po tej pogodbi. Sodelovanje italijanskega poslanika Grandija z zastopniki lokarnskih držav pri nedavnih posvetovanjih v Londonu potrjuje, da smatra Italija še zmerom, da je tudi ona podpisnica te pogodbe. V kolikor se je Italija sklicevala na sankcije, se je to zgodilo samo

za to, da upraviči svoje rezervirano zadržanje do novih obveznosti. Nedavni protokoli med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, sklenjeni 23. marca, to dokazujejo, ker Italija, kakor pravi neka nedavna italijanska uradna izjava. Ta trenutek misli, da ne more začeti razgovore za sprejetje novih obveznosti z državami, ki so uvedle sankcije. Ko je besedilo predloga lokarnskih držav prišlo iz Londona v Rim, se italijanska vlada ni skrila za argument sankcij, temveč je dala uradno izjavo, da bo preučila ta predlog in čimprej odgovorila. V italijanskih uradnih krogih utemeljuje zakasnitev italijanskega odgovora z dejstvom, da je bil Mussolini preveč zaposlen s preučevanjem predloga. Edino namigovanje, ki je prišlo z uradne strani o možnosti sankcij proti Nemčiji, se je glasilo, da se Italija kot država, ki so jo prizadele sankcije, ne bi mogla pridružiti sankcijam proti Nemčiji. Ta izjava dokazuje, da Italija ne odklanja možnosti pridružitvi k drugim ukrepom. Sedanji molk italijanske vlade se da pojasniti edino z razlogi politične oportuniteti.

Nemške čete ostanejo v Porenju

tudi te bi ves svet smatral Nemce za satane

Leipzig, 27. marca. Sinoči je imel drž. kancler Hitler svoj deveti volilni govor. Ta se je od prejšnjih govorov, ki jih je bilo treba smatrati kot nekako razlago Hitlerjevih političnih dejanj, razlikoval v toliko, da je bil naravnost zagrozen odločen. V tem govoru je Hitler rekel, da bo svet 29. marca videl v enotni volji nemškega naroda simbolično gesto, zaradi katere se nihče več ne bo upal napadati 60 milijonskega naroda. Nemci bodo vztrajali pri tem, kar zahteva čast nemškega naroda. Nemčija pogodbe spoštuje, nasprotuje pa samo tistim členom, ki so zanjo krivični. Evropske velesile razlagajo pogodbe po svoje, Nemci

pa po svoje. Toda Nemci bodo šli tisto pot, ki jim jo narekujejo koristi domovine.

Carlsruhe, 27. marca. Sinoči je tu govoril letalski minister general Göring pred ogromnim številom poslušalcev. Njegov govor je bil divje bojevit. Med drugim je dejal, da so nemške čete zasedle Porenje in da bodo ostale tam, četudi bo ves svet Nemce imel za satane. To naj bo svetu opomin, da bo prepričan, da hoče Nemčija braniti samo sebe s strahovito zagrozenostjo. Nemci se niso v svetovni vojni borili zastonj. Na koncu govorja je naslovil Göring prošnjo na francoski narod rekoč, naj nikar ne odobri vojne proti Nemčiji, na katero bi ga radi nahujskali njeni sovražniki.

Danes odločitev v senatu

Belgrad, 27. marca. m. Za današnjo sejo senata, na kateri se bo obravnaval finančni zakon, vlada velikansko zanimanje v vseh tukajšnjih političnih krogih. To zanimanje je upravičeno radi tega, ker bo imel pred senatom v smislu določil finančnega zakona velik govor predsednik vlade in minister za zunanje zadeve g. dr. Milan Stojadinović. Takoj po razpravi o finančnem zakonu se bo prešlo na končno glasovanje o državnem proračunu za leto 1936/37.

Tekom včerajšnjega dne, pa tudi sinoči, sta imela oba kluba senatorjev, tako novo ustanovljeni Delovni klub, kakor klub senatorjev JNS, seji. Oba kluba sta na včerajšnjih sejah prešla svoje vrste in pretresala vsa vprašanja, ki so v zvezi z današnjim glasovanjem v senatu. Oba

Zasedanje držav

Balk. sporazuma

Atene, 27. marca. m. Grška vlada je dobila od jugoslovanske vlade sporočilo, da sta sprejeli ostali dve državi njeno prošnjo, s katero je jugoslovanska vlada prosila, da se konferenca držav Balkanskega sporazuma odloži. Vladi obeh držav sta tej želji ugodili ter se zedinili na datum 4. maja 1936, katerega dne se bodo pričele konference držav Balkanskega sporazuma v Belgradu. Grčijo bo na tem zasedanju zastopal sam predsednik vlade g. Demertzis, katerega bo spremljal bivši grški poslanik v Belgradu g. Belas.

kluba se namreč pripravljata danes na odločilno bitko; zato je treba poklicati v prestolnico do zadnjega vse senatorje, ki so eventualno zadržani, da tako vsak klub nastopi v popolni postavi.

Velter in Stančev pomiloščena

Sofija, 27. marca. m. Tukajšnji politični krogi izjavljajo, da bosta polkovnik Velčev in Stančev, ki sta bila pred tukajšnjim vojnim sodiščem za poskus državnega prevrata v mesecu oktobru 1935 obsojena na smrt in katero obsodbo je potrdilo tudi višje vojaško sodišče, pomiloščena in da se bo smrtna kazen spremenila v dosmrtno robijo.

Minister za vojsko in mornarico je včeraj obvestil predstavnike bolgarskega časopisa, da sta na smrt obsojena Velčev in Stančev vložila nove prošnje za pomilostitev in da bo te prošnje zvečer pregledal ter se danes prijavil v avdienco pri bolgarskem kralju Borisu, radi predložitve omenjenih prošnji.

Angleži proti sankcijam

London, 27. marca. AA. Stefani. Na velikem javnem zborovanju, ki ga je priredila protisankcijska liga, je njen predsednik, poslanec Edward Doran, ugotovil, da so sankcije izgubile svoj pomen. Dodal je, da so napravile velikansko škodo britanskemu gospodarstvu, škodo, ki jo ceni na 10 milijonov funtov. Prav tako so sankcije prizadele tudi državne finance, ker je Velika Britanija izdala varnostne ukrepe v Sredozemskem morju. Ti ukrepi so stali več ko pol milijona funtov na mesec.

Daily Mail poudarja, da podpira protisankcijsko ligo več članov zgornje in spodnje zbornice.

Radio za mir

Zeneva, 27. marca. AA. Havas. Svet DN je sklenil 20. januarja t. l., da bo sklical 3. septembra t. l. v Zenevi konferenco za sklenitev mednarodne konvencije o uporabi radijskih oddajnih postaj v korist miru. Generalni tajnik DN Avenol je zaprosil vlade, med njimi tudi nemško, ameriško in japonsko, da pošljejo svoje pripombe glede načrta konvencije, s katero se vlade obvezujejo, da bodo v skrajnem primeru prepovedale in takoj ukinile na svojem področju kakršnokoli oddajo, ki bi prebivalstvo katere druge države pripravila k dejanjem, ki bi nasprotovala notranjemu miru države in ogrožala njeno varnost.

Jrski nacionalisti more

London, 27. marca. AA. Havas. Dosedanja preiskava o umoru admirala sira Henrija Boyle-Sommervillea potrjuje domnevo, da so admirala ubili zaradi njegove propagande med irsko mladino, naj se priključi v angleško vojsko in mornarico. Na kraju zločina so našli kosček lepenke z izrezkom iz listov, ki pravi tole: Ta moč je doslej poslal v angleško vojsko in mornarico 52 naših mladeničev.

Ga. Sommerville, vdova umorjenega admirala pravi, da njen mož ni svetloval mladeničem, naj bi vstopili v angleško vojsko. Take nasvete je dajal iz čisto človekoljubnih namenov samo brezposelnim mladeničem, ki so bili brez sredstev za življenje.

Italija za otroke

Rim, 27. marca. AA. Stefani. Državni podtajnik v notranjem ministrstvu je izjavil v svojem poročilu, da je državna akcija za popravljanje mater in otrok izdala v desetih letih svojega obstoja blizu ene milijarde lir. Podprla je 7 in pol milijona oseb.

Pomlajevanje

Dunaj, 27. marca. AA. Avstrijski znanstvenik Steinhilber, ki je zaslovel s svojimi pomlajevalnimi eksperimenti, je našel, kakor trde, nov način pomlajevanja z injekcijami. Injekcije delujejo poldrugo leto.

Kljukasti križ na 7000 m

Buenos Aires, 27. marca. AA. DNB poroča, da je nemškemu alpinistu Linecju uspelo splezati na goro Aconcagua, ki je 7004 m visoka. Turist je na vrhu izobesil argentinsko državno zastavo, nemško zastavo s kljukastim križem in olimpijsko zastavo. Aconcagua je najvišji vrh na ameriškem kontinentu.

Dinamit

Mexico, 27. marca. AA. Na postaji Tultenango je eksplodiral vagon, natovoren z dinamitom. 26 oseb je bilo ubitih, 16 pa jih je hudo ranjenih. Postajno poslopje je močno poškodovano. Tultenango se nahaja v rudarskem revirju.

Švedski zdravnik

se je vrnil iz Rusije

Stockholm, 27. marca. AA. Havas. Iz Sovjetske Rusije se je vrnil znameniti kirurg, prof. Olive Krona, čigar nujni odhod v Moskvo je dal svoječasno povod za mnoge komentarje. Profesor je izjavil, da je zdravil Akulova, tajnika glavnega izvršilnega odbora.

Jankovič toži Angjelinovića

Belgrad, 26. marca. Bivši minister g. Dragotin Jankovič je dal z ozirom na zadnji govor Grgje Angjelinovića v senatu, domačem častnikarjem sledečo izjavo: »Dr. Grgje Angjelinović je v svojem predvčerajšnjem govoru v senatu znova pogreval znano neresnico o tako zvani moji krilatici o Janka Pusti, ki je bila v mojem volivnem okraju v Skoplju. To neresnico je že lansko leto iznesel poslaniški namestnik Grgje Angjelinovića. Pažljivo v narodni skupščini in se je potem, ko je bil opozorjen, da to ni res, opravičil in svojo izjavo popravil. Zato je nemogoče predpostavljati, da ta trditve Angjelinovićevega namestnika in moj demant nista bila znana tudi Angjelinoviću in je zato moja pravica, da sklepam, da je to ponovno iznašanje neresnice s strani dr. Angjelinovića premišljeno in zlonamerno. Zato bom dr. Angjelinovića tožil za prizadejano mi kleveto.

Proračun pred senatom

Na včerajšnjem zasedanju senata je bilo na dnevnem redu kot prvo poročilo gradbenega ministra dr. Marka Kožula, ki je govoril dobri dve uri. Vsi ministri, ki podajajo svoje ekspozice, jih podajajo sedaj obširneje, ker so se nekateri senatorji pritoževali, da jim vlada postreže vedno s preskopiimi podatki. Ko so pa sedaj ministri začeli dajati daljše ekspozice, so se začeli nekateri senatorji pritoževati, da vlada zavira delo senata.

Poročilo ministra Kožula, je bil proračun tega ministrstva v podrobnostih sprejel.

Nato je podal ekspozice o prometnem ministrstvu minister dr. Spaho. Dalje časa se je minister pomudil pri problemu nabavljanja premoga za železnice. Poudaril je, da mora vlada naročati premog ne le iz državnih rudnikov, temveč tudi od privatnih, ker se mora ozirati na položaj rudarjev teh rudnikov, ki bi bili v obratnem primeru pahneni v še večjo bedo. Dalje je govoril tudi o odkupu vicinalnih železnic ter o reviziji pogodb, ki jih je država sklenila z nekaterimi inozemskimi družbami za gradnjo novih železnic in pri katerih je bila oškodovana za težke milijone. Tudi ta proračun je bil nato soglasno sprejet.

Sledilo je poročilo poštne ministra dr. Kalludjerčiča. V svojem poročilu je omenjal graditev novega poštne poslopja v Mariboru, za katerega je dobil pri Poštni hranilnici kredit 20 milijonov. Zaradi nekaterih očitkov, ki jih je izrekel neki senator, je poštni minister povedal, da je v Sloveniji odpovedal pogodbe 13 pogodbenim poštarjem, ki v smislu lozadvenih uredb ne morejo več ostati na svojem mestu. Večina teh odpuščenih pogodbenih poštarjev je drugače dobro situiranih.

Nato se je minister obrnil proti senatorju dr. Kramerju in mu odgovarjal na interpelacijo zaradi premestitve bivšega vršilca dolžnosti poštnega ravnatelja v Ljubljani dr. Tavzesa. Naglasil je, da ves čas svojega ministirovanja ni premestil nobenega uslužbenca v svojem področju, edini, ki je moral zapustiti svoje mesto, je bil dr. Tavzes. Minister je med drugim dejal:

Zakaj je bil potreben Tavzes

Pred Tavzesom je bil ljubljanski poštni ravnatelj dr. Alojzij Gregorič. 6. oktobra 1932 je bil v interesu službe vpokojen. Vpokojen je bil ravnatelj Gregorič, ki je bil na tem položaju od 5. 11. 1925, to je polnih sedem let. Kot uslužbenec in kot starešina je bil Gregorič v vsakem oziru na mestu, tako, da vso dobro njegovega službovanja kot ravnatelja smatram za dobro dela in napredka celokupne službe. Iz službenega stališča njegova vpokojitev ni bila upravičena, ker bi se bilo moglo Gregoriča kot izvrstnega starešino še uporabiti v službi. Njegova vpokojitev je izključno politične narave. V njem dr. Kramer ni mogel najti sigurne opore in podpore za izvajanje osebnostne politike v dravski banovini v duhu svojih smernic. Da je to tako, potrjuje dejstvo, da je na mesto vpokojenega ravnatelja Gregoriča prišel Tavzes, osebnji prijatelj in eksponent politike dr. Kramerja, ki niti po svoji sposobnosti niti po skupini, ki jo je tedaj imel, ni mogel in tudi ne bi smel zavzemati tega važnega položaja. Dr. Tavzes je obšel večje število naših višjih uradnikov na direkciji v Ljubljani, ki so bili po stanu starejši in sposobnejši od njega, in je bil

Ekspozice ministra za gozdove in rudnike — Izjave o Jesenicah Vlada, naši gozdi in naša industrija

Belgrad, 27. marca. M. Na sinočnjem pretrisanju proračuna so podajali podrobna pojasnila o poslovanju posameznih ministrstev resorni ministri. Tako je minister za gozdove in rudnike Gjura Janković v svojem ekspoziciji izjavil, da znaša po najnovejših statističnih podatkih površina celokupne gozdovne zemlje v naši državi 10.491.986 ha ali 42,2% skupne površine zemlje. Od tega je dejansko pod gozdom 7.720.015 ha ali 31%, ostalo je pa nepogozdeno in neplodno tlo. Na enega prebivalca pride povprečno 0,554 ha dejansko pogozdene zemlje, to je odstotek, ki po gozdarski vedi zadovoljuje in označuje, da je naša država v lesnem oziru izvozniška država.

Pri tem sta padla ministru v besedo senatorja dr. Marušić in Puceli, pa je minister na te in ostale medklice sproti odgovarjal ter nadaljeval svoj ekspozice. Prešel je na organizacijo gozdarske službe in je v tem oziru izjavil, da ta služba povsod še ni dobro organizirana.

Organizacija gozdarske službe

O bankih upravah — je nadaljeval minister — lahko rečem, da je samo pri bankih upravah dravske in savske banovine izvedena dobra organizacija gozdarsko-politične službe in da imata le ti dve upravi dovolj strokovnega gozdarskega osebja in sicer tako pri bankih upravah samih, kakor tudi pri splošnih upravnih oblastih prve stopnje.

Minister Gjura Janković je nato govoril o potrebi ureditve hounnikov, ki napravijo vsako leto ogromno škodo. Tako znaša škoda, ki so jo hounniki povzročili v jeseni leta 1926, samo v Sloveniji nad 100 milijonov dinarjev.

Obširno je nato govoril minister o rudarski politiki v svojem resoru ter je v tem oziru izjavil, da se pri rudniku v Zenici dovršuje nova električna centrala, ki bo dobavljala električni tok za potrebe rudnika in železarne v Zenici, ter bo z nekimi pojačniki služila tudi za potrebe rudnika Kakani, kjer se bo sedanja električna centrala ustavila.

Predvideva se istotako zgraditev nove centralne v Prezi, ki bo delala paralelno s centralo v Zenici, zaradi preskrbe srednje-bosanskega rudarskega bazena, kakor tudi tamonjše železne industrije. Z zgraditvijo električne centrale pri rudniku Zenica in v Prezi, se bo ne samo končno uredilo vprašanje proizvodnje potrebne električne energije sruje za rudnike in industrijo, temveč se bo na ta način rešilo tudi racionalno izkoriščanje drobnega premoga, posebno v rudniku Zenica, kjer je danes malo interesentov.

Jesenice niso prizadele

Tu vpadel v besedo ministru Jankoviću, dr. Svergluga ter ga vpraša:

»Kaj pa bo z Jesenicami?« Minister Janković je odgovoril: »Jesenice izdelujejo gotove železne in jeklene artikle, ki v nobenem primeru ne morejo zadostiti potreb, tako državne obrambe, kakor ne narodnega gospodarstva. Mi uvažamo za 200 milijonov letno predelanih izdelkov od naše lastne rude, ki se izvaža po neverjetno nizkih cenah. Lahko vam rečem, da se z zgraditvijo Zenice, a vsekakor ste mislili na njo, ko ste vprašali, kaj bo z Jesenicami, niti malo ne bo tangirala produkcija na Jesenicah, niti število onega delovnega sveta, ki je danes tam zaposlen. Ti delavci bodo delali svoje posle, ki so jim namenjeni na Jesenicah, delavci v Zenici pa one, ki

določen za vršilca dolžnosti ravnatelja, kar je pri velikem številu osebja dravske banovine izzvalo splošno nezadovoljstvo in upor proti takemu postopanju.

Zakon se kroji za enega

Ker uradniški zakon ni dovoljeval dr. Tavzesa, da bi bil postavljen za ravnatelja, je bilo na pritisk dr. Kramerja in njegovih somišljenikov iz dravske banovine sprejeto v finančnem zakonu za leto 1934-1935, § 41, točka 10, pooblastilo za prometnega ministra, pod katerega je spadal tedaj resor za pošte, da lahko spremeni uredbo o organizaciji pošte in brzojava v toliko, da se smejo postaviti za ravnatelje poštne ravnateljstev tudi oni dotedanji vršilci dolžnosti ravnateljev, ki se na dan stopanja v veljavo tega zakona nahajajo najmanj eno leto na tem položaju. S to odredbo finančnega zakona se je pogajal uradniški zakon samo zato, da se enemu samemu uslužbencu omogoči napredovanje, ki ga ta po uradniškem zakonu ni mogel doseči, čeprav za to niso obstojale potrebe službe. Toda do izvršitve te odredbe ni prišlo, kar se je zahvaliti drugim okoliščinam, ki so kmalu po sprejetju tega zakona nastopile. Nič ni bilo, bolj naravno, kakor da se ta krivica in škoda za samo službo odstrani ter da se na čelo pošte in brzojava v dravski banovini pokliče oseba, ki je v vsakem pogledu odgovarjala za ta položaj, kar se je tudi zgodilo. Tavzes je bil razrešen dolžnosti vršilca ravnatelja ter poslan na svojo redno službo. Toda, ker je Tavzes za časa, dokler je vršil dolžnosti vršilca ravnatelja, vnašal v službo pod vplivom oseb, ki so ga držale na tem položaju, mnogo osebnega, s čemer je ustvaril ozračje, v katerem službe nadzornega uradnika, za katero sem ga bil najprej določil, ni mogel izvršiti, sem smatral za potrebno, da za dosego pomirjave odnosov v samem ravnateljstvu in v interesu službe Tavzes ne more ostati v Ljubljani, ter sem ga zato poslal na ravnateljstvo v Zagreb, v čisto drugo okolico.

Proti delu in obnašanju dr. Tavzesa, dokler je vršil dolžnosti vršilca ravnatelja, obstoji več prijav, katerih vsebina je splošno znana pri velikem številu uslužbencev, ter tudi radi teh razlogov ni bilo umestno, da bi dr. Tavzes ostal še v službi v Ljubljani. Preiskava o prijavljenem postopanju proti Tavzesu je v teku. Radi tega se jasno vidi, da me pri prestavitvi dr. Tavzesa niso vodili kakšni politični momenti, temveč samo in izključno samo koristi službe. Pa tudi, če bi me bili pri tem vodili kakšni politični nagibi, tudi tedaj ne bi bilo to nepravično, ker, kdor je politično prišel, ta tudi politično lahko gre. S tem pa jaz končam.

Po teh ugotovitvah in pojasnilih je bil proračun poštnega ministrstva sprejet.

Slediti bi moralo nato poročilo kmetijskega ministra, ki ga pa ni bilo na seji in je zato stopil na govorniški oder minister za gozdove in rudnike Gjura Janković. Ta čas pa v senatu ni bilo več dosli senatorjev, pa je zato minister Janković dejal, da bo daljš svoj ekspozice takrat, ko bo navzočih zadostno število senatorjev. Predsedujoči dr. Kruli je začel zvoniti z vsemi vrnenci in klicati v dvorano senatorje. Kmalu nato je nastal oster dvogovor med ministrom Jankovićem in senatorjem Banjaninom. Ko se je nabralo zadostno število senatorjev, je začel govoriti minister Janković.

jih Kranjska industrijska družba ne izdeluje. — Mislim, da je g. senator zadovoljen z obvestilom.

Kdo je zidal Velenje

Nato je minister nadaljeval: »Na državnem rudniku v Velenju, je istotako dovršena nova električna centrala, ki dopolnjuje potrebe dravske banovine v električnem toku.

Senator Puceli, je zopet napravil neokusen medklic s pomočjo J.R.Z. Minister Janković mu je takoj odgovoril: »Ta centrala je dovršena, toda po zaslugi ministra, ki ni bil v vaši stranki.«

V nadaljnjem ekspoziciji je minister izjavil, da se te dni mudi v Belgradu širša komisija strokovnjakov iz raznih ministrstev, ki se je sestala v smislu ekonomsko-finančnega komiteja, ter ima nalogo, da prouči in predloči višino cene za električni tok.

Nato preide minister zopet na zgraditev železarne v Zenici, ter izjavi: »Vprašanju rešitve železne industrije v Zenici, se zaradi emancipacije in industrije lesa ter interesov državne obrambe posveča posebna pozornost in bo to vprašanje prihodnje dni rešeno.« K temu proračunu je govoril nato samo senator Tomo Jalžabetič, ki mu je minister Gjura Janković takoj odgovoril na vsa vprašanja, nakar je bil tudi ta proračun sprejet v poedinostih.

Prepir med senatorji kdo ima večino

Belgrad, 27. marca m. Po sprejetju proračuna za ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje ter ministrstva za telesno vzgojo naroda je predsednik senata dr. Ljubomir Tomašić izjavil, da mora obvestiti senat, da je prejel od predsednika vlade in zunanjega ministra pismo sledeče vsebine:

»Spoštovani gospod predsednik! Ker ste mi blagovoliili sporočiti, da je razpoloženje senatorjev tako, da se debata o predloženem proračunu čimprej konča, mi je čast obvestiti Vas, da proti tej želji nimam ničesar in da bom v tem smislu zaprosil gg. ministre, da svoje ekspozice skrajšajo, da bi bili vsi deli proračuna o izdatkih in dohodkih končani že zvečer. Z ozirom na to, da je finančni odbor senata izvršil gotove spremembe na predloženi tekst finančnega zakona in ker je sklep senata o tem vprašanju velike važnosti za nadaljnjo usodo državnega proračuna, bi želel v imenu kraljevske vlade, da o finančnem zakonu nudim v plenumu senata pojasnila, za katera mislim, da so potrebna, in katera sem v ostalem tudi dolžan sprejeti. Oviran vsled izvrševanja neodložljivih dolžnosti, ki so vam znane, ne morem prisostovati osebno temu pretresu v slučaju, če bi se k pretresu finančnega zakona pristopilo že zvečer, ter naprošam, da se ta pretres vrši jutri dopoldne ob 10. Prepričan sem, da se bo tekom jutrišnjega dopoldneva moglo zaključiti tudi definitivno glasovanje o tem zakonskem predlogu, v kolikor to zavisi od kraljevske vlade. Verujem, da boste te moji upravičeni želji, ki je v ostalem tudi v mejah zakona tehnično možna, ugodili, blagovoliite sprejeti, gosp. predsednik, zagotovilo o mojem velikem spoštovanju. — Dr. Stojadinović, s. r.

Predsednik senata dr. Tomašić je nato izjavil, da bo z ozirom na sprejeto pismo nocojšnjo sejo zaključil.

V tem trenutku se je oglašil Milan Popović

Kam s tako mladino

Maribor, 26. marca.

Greš po mariborskih ulicah, pa na vsakem drugem koraku srečaš otroka — dečka ali deklico, ki ti moli šopek vijolic pod nos in te prosi, da kupiš cvetje. Če se obotavljaš, ti s presenetljivo naglico pripoveduje o svoji revščini in bedi. Če to deo povprašaš po domu, vidiš, da je med njimi le malo mariborskih otrok. Po večini so iz okolice. Viničarska deca iz Košakov in Kamnice, nekateri so celo od daleč, iz Jarenine, Ruš in izpod Pohorja. Vsi pa vedo eno in isto zgodbo: doma je revščina in glad, oče brez dela in starši jih pošiljajo s cvetjem v mesto, da vsaj nekaj priberajo. In ljudje tem malim beračkom dajejo. Malo je takih Mariborčanov, ki bi šli brez pogleda na uboga otroka, ki ponuja cvetje v nakup. Lepo je, da so ljudje usmiljeni in ne odganjajo malih beračkov. Če je pa to koristno za malo deca, ki berači, je pa drugo vprašanje. Mariborska policija je zadnje čase začela posvečati takim prodajalcem cvetja večjo pažnjo. Ugotovilo se je, da je veliko med otroci takih, ki beračijo zgolj

iz navade in potem naberačeni denar lahkomišelnopravijo. Včeraj so med malimi berački prijeli kar tri čisto dozorele ptičke. Dva sta iz Ruš, eden iz Jareninskega vrha. Stanko in Slavko iz Ruš ter Janko iz Jareninskega vrha so že preprejeni nepridipravi. Slavko je bil udeležen pri vplomu v jedilno shrambo v Lekarniški ulici, v Radvanju pa je iz nekega stanovanja smuknil uro ter jo v Mariboru skušal prodati. — Stanko in Janko pa sta včeraj vplomila v frančiškanski cerkvi v nabiralnik ter pobrala iz njega drobiž. Vse tri je odala policija dečji postaji v mestnem mladinskem domu. Janko je med poljo pobegnil in se bo gotovo zopet lotil starega posla. Policija je ugotovila, da so dečki že pred nekaj tedni pobegnili od doma in so se ves čas klatili po Mariboru. Edina pomoč za tako mladino bi bila — poboljševalnica, kjer bi se jim palogama izgubile take navade iz glave ter bi ostali sčasoma koristni člani človeške družbe. Če bodo pa prepušteni sami sebi, bo šlo z njimi brez pomoči navzdol, dokler se ne bodo znašli med zločinci.

Uspehi karitativnega dela

Z občnega zbora Karitativne zveze

Maribor, 26. marca.

Imamo v Mariboru društva, ki svoje delo obešajo na veliki zvon, o katerih se v javnosti neprestano govori. In vendar, če pogledamo natančno, kako je v resnici s temi zaslugami in s tem delom, navadno vidimo, da je vse prav neznanost in malenkostno. Med tistimi organizacijami, o katerih se v Mariboru ne govori in o njih le malokdo ve, da obstojajo, je Karitativna zveza. Za njo vedo le ljudje, ki se poznajo krščansko ljubezen do bližnjega, ki imajo odprto srce in roko za trpeče in vedo še — mariborski reveži. Ti slednji trpinji človeške družbe poznajo blagoslovljeno delo Karitativne zveze še najbolj. Koliko jih je, ki so bili povsod odbiti, tu pa so našli pomoč, koliko je takih, ki svojo revščino skrivajo pred svetom in si ne upajo trkati na vrata javnosti zaradi pomoči, dobri ljudje od Karitativne zveze so jih pa sami poiskali in jim pomagali preko najhujšega. In koliko je še takih, katerim bi bila Karitativna zveza rada pomagala, pa žal ni bilo sredstev na razpolago.

Vse to veliko, plodno delovanje Karitativne zveze je razgrnil zadnji občni zbor, ki se je vršil te dni v prostorih stolnega župnišča pred številnimi udeleženci. Mariborska Karitativna zveza je še mlada ustanova. Do leta 1933 je bilo sicer krščansko karitativno delo v Mariboru zelo živahno, ni pa bilo enotno organizirano. V vsaki župniji in v raznih skupinah se je razvijalo in zaradi tega ni doseglo tistega uspeha, kakor bi ga moralo. Šele leta 1933 se je Zveza ustanovila. Sprva je poslovanje moralo prestatiti se začete bolezni, ki so pri takih organizacijah pač neizogibne. Na podlagi doseženih izkušenj se je potem začela organizacija izpopolnjevati. Z intenzivnim delom je začela Zveza prav za prav šele lanske pomlad meseca maja. Dobila je lastne prostore za pisarno, reorganizirala se je njena kuhinja in posegla je iniciativno v razne pereče mariborske siromašne.

Veliko pozornost je posvetila organizacija najprej beračenju. Dejstvo je, da je med berači število resničnih revežev prav za prav v manjšini. O tem dovolj zgovorno pričajo razni policijski zapiski. Uradna preiskava je dognala pri mnogih beračih, ki znajo vzbujati videz nepopisnega siromašstva, da izrabljajo javno usmiljenost neupravičeno. Mnogi so navadni delamrzniki, druge bi lahko vzdrževali svoji, mnogi imajo celo lastno premoženje. Samo s policijskimi sredstvi je boj proti takim beračem brezuspešen. Lagoden zaslužek, ki ga ima spreten berač, je preveč zapeljiv,

Bik ga je nabodel

Celje, 26. marca.

52 letni Premelč Janez, doma s Sedlarjevega v smarskem okraju, je služil za hlapca pri nekem večjem posestniku za Bežigradom pri Celju. Pred nekaj dnevi je šel Premelč v hlev in se mudil nekoliko pri domačem biku. Hlapec je bika najprej nekoliko razdražil, nato pa šel k njemu za ograjo. Premelč je začel bika malo gladiti, toda žival je bila še preveč razburjena in je v tej razburjenosti svojega hlapca nabodla na roge. Premelč, ki je postal žrtev lastne neprevidnosti, je dobil poleg notranjih poškodb tudi dolgo rano na levem senu, imel je zlomljeno hrbtnico in je bil na mestu mrtve. Pokopali so ga na teharskem pokopališču.

Kmečka hiša pogorela. Dne 23. marca je postala žrtev požara hiša posestnice Marije Pristovnik v Podvrhu pri Braslovcah. Hiša je bila v zelo slabem stanju. Ugotovljeno je, da je začelo goreti pri dimniku na podstrešju ter je pogorelo vse in

je ostalo samo golo zidovje. Vreme je bilo o priklji požara zelo vetrovno in le sreča je, da se ni požar razširil. Pristovnikova ima okrog 20.000 Din škode.

Odstranitev dreves na Masarykovem nabrežju in v mestnem parku. Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju namerava na Masarykovem nabrežju in v mestnem parku odstraniti več dreves, ki so že deloma dorasla, deloma pa motijo rast drugih dreves. Zaradi tega se je vršil danes komisijski ogled mestne občine.

Iz steklarske organizacije. Na praznik dopoldne so zborovali v hotelu »Pošta« steklarji dravske banovine, včlanjeni v svojem združenju, ki ima svoj sedež v Celju. Iz poročil je razvidno, da je v vsej dravski banovini 41 steklarjev. Za novega predsednika je bil izvoljen dosedanjí podpredsednik g. Ivan Kovačič iz Maribora.

bila utopljena oseba, po obleki se je spoznalo, da je ženska.

Ni pa bilo treba dolgo iskati po kroniki zadnjih utoplenk, da bi se iz teh analog lahko sklepalo na eno ali drugo osebo, ki je postala pred gotovim časom žrtev vode. V zadnjem času je izginilo v Ljubljani že precej utoplenk, vendar so njihova trupla že vsa potegnili iz vode ter ugotovili identiteto. Niso pa še našli trupla Marije Stuzižjeve, ki je skočila v Gruberjev kanal na Špiči lanske leto 20. decembra. Varnostni organi so takoj sumili, da utegne biti truplo, ki je bilo večeraj najdeno, identično z Marijo Stuzižje. Orožniki so obvestili o najdbi ljubljanske policije, ta pa Stuzižjeve sorodnike. V Večve je odšel tak pokojnice g. Viktor Stuziž, ki staneje v Ljubljani. Ker so g. Stuzižja obvestili, da je truplo popolnoma razpadlo in se ne da spoznati, je vzel s seboj vzorec blaga, iz katerega je imela pokojnica bluzo v času, ko je skočila v vodo. Med tem so ostanke trupla že prenesli v mrtvašnico pri D. M. v Polju, kjer si ga je ogledal gosp. Stuziž. Ta je po vzorcu blaga nedvomno spoznal v utopleniki svojo snaho in je bilo na ta način najdeno truplo identificirano.

Bednostni fond

Banska uprava sporoča: Kredit za nastavitve brezposelnih inteligentov je v par. 1. poz. 2. »bednostnega sklada« v banovinskem proračunu za leto 1936-37 določen na 650.000 Din. Zneska v novem proračunskem letu v nobenem primeru ne bo mogoče po- višati. Z ozirom na okolnosti, da je potreba za nameščenje brezposelnih inteligentov znašala v minulih letih skoro 4 krat večji znesek, sem moral za novo proračunsko leto izbrati od sedaj nameščenih brezposelnih inteligentov komaj četrti del.

Zaradi tega tudi ni možno računati na sprejemanje novih prosilcev.

Pravo lice ob Renu

Nemški „razoroženi“ pas v Porenju

Prav tedaj, ko je Hitler izvršil svoje zadnje veliko izjavo v Evropi, je v Parizu izšla zanimiva knjiga, pod naslovom »Nemška motorizirana udarna armada«, ki nam »nedolžno« dejanje nemškega narodnosocialističnega režima kaže v do- celu drugi luči, kakor pa bi se to dalo sklepati po nemških ali nekaterih angleških poročilih. Če se je kdaj o kateri knjigi moglo reči, da je prišla o pravem času, moremo trditi o tej. Njen avtor nemški žid A. Müller, s čudovito točnostjo pre- rokuje dogodbe, katerim smo priče ali katerim, tudi še bomo.

Angleži poskušajo da bi Hitlerja nagovorili in pripravili do tega, da bi »simbolično« izpraznil Porenje. Simboličnih vojska pa nikoli ni bilo v

delki pod vojaško poveljstvo. Od leta 1935 so te policijske čete, katerih člani so sposobni za vojaško službo, izredni ojačili. Danes štejejo po- licijske čete v demilitariziranem pasu 40, do 50.000 policajev, katerim je treba pristihi še 10.000 orož- nikov.

Dalje nahajamo v tem pasu kakor po vsej Nemčiji oddelke delovne službe. Po novem za- konu iz leta 1935 tvorijo ti oddelki sestavino nem- ške armade in so podložni v glavnih zadevah vo- jaškemu poveljstvu. V delovni službi je na prvem mestu vojaško vežbanje; učitelji in vodje so vsi sami častniki in podčastniki. Od vsega 32 delov- nih skupin jih je v demilitarizirani coni šest, to je 90.000 ljudi.

njih so po svoji uredbi najmodernejša na svetu, ker imajo podzemne hangarje (v Hanau, Aachau, Bonn).

Tak je bil položaj v Porenju pred vpadom nemške armade v demilitarizirani pas. Ali se po- temletem ta pas še more imenovati demilitarizi- rani, razoroženi pas?

Dvig in zaton orjaškega boksarja Primo Carnere
Usoda športne zvezde

V noči od prejšnje nedelje na ponedeljek je bil bivši svetovni mojster v teški kategoriji Italijan Primo Carnera zopet občutno poražen. In to s knock-out, kar pomeni za boksarja najtežji poraz. Izgubil je proti črncu Leroy Haynesu, ki ga je že v tretji rundi s tehničnim udarcem podrl na tla, tako da se Primo Carnera ni mogel več dvigniti in je obležal na tleh več kot deset sekund. Njegov nasprotnik črnc Haynes je več kot 30 kg lažji od Carnere in vendar se mu je posrečilo, da je tega tako znanega Italijana, ki je bil nekoč strah in trepet vseh boksarjev, najbrž dokončno potisnil iz boksarskega pozorišča. Težko si je misliti, da se bo Carnera po tem občutnem porazu še kdaj po- javil v ringu.

Usoda te športne zvezde in življenjska pot tega ogromnega italijanskega orjaka je pa izredno zanimiva in slika stoterim takim zvezdam, ki so naenkrat zablesteli in bodo prav tako hitro izgi- nile v pozabljenju.

Primo Carnera je star danes 30 let in je bil rojen leta 1906 v Sequalo pri Benetkah. Že ob roj- stvu je vzbudil veliko pozornost — tehtal je nam- reč že takrat 6 kg. Šel je pot običajnih otrok in je hodil v šolo 3 leta in pol, nato pa odšel v Francijo, kjer si je služil svoj kruh kot tesar in kot prilož- nostni delavec v različnih cirkusih. L. 1925 se je prvič poizkusil kot boksar, toda njegov debat v Chateaux se je popolnoma ponesrečil.

Šele tri leta kasneje ga je odkril znani franco- ski menager Leon Lee. Ta je šele poučil nerodnega orjaškega otroka o pravih skrivnostih boksanja. Treniral je Primo Carnera tako dobro, da je sled- nič postal kmalu slaven. To in pa še različne res- nične ali pa izmišljene dogodbe in skandali, v katerih so pisali časopisi o Primi Carneri, so na- pravili ostalo, tako da je postal Primo Carnera kmalu poznan evropski športni publiki. Amerikan- cem pa je najbolj ugajal po svoji ogromnosti.

Carnera v Angliji

Ko je Carnera bival nekaj časa v Angliji, je postal najpopularnejši človek v vsej Angliji. Spre- tni menager Lee je zadostno poskrbel za to, da je ta »Gulliver v kraljestvu palčkov« vzbudil veliko pozornost. Časopisi so pisali, da za tega orjaka v nobenem angleškem hotelu ni bilo mogoče najti dovolj velike postelje, da je moral vsako koso- laročito najmanj dvakrat. Da, niti celo na to ni pozabil spretni menager Lee: Primo Carnera je bil tako velik, da ni mogel nikjer kupiti niti obleke, niti srajce in drugih drobnarij, ampak je moral dati vse napraviti specijelno za svojo velikost. Pri tem pa seveda tudi ni smela manjkati ljubzenska avan- tura. In res, Primo Carnera se je zapletel v raz-

300 gostov na ženitovanju

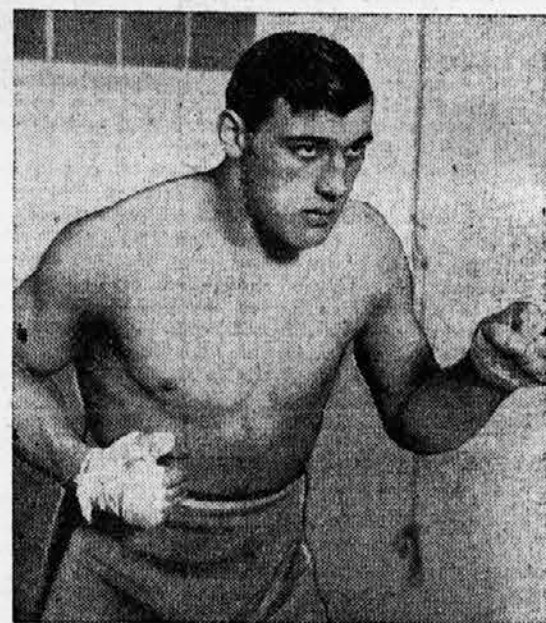
Beračije in stiske tudi na Ogrskem ne manjka. Vendar se po dobe kraji, ki so kakor zelenice v pu- stinji. Taka oaza je n. pr. kraj Kiskanisza, ki ima močno plodovito zemljo. Tam je bila svatba zemljaka Horvatha, ki je trajala od 22. do 31. jan. 1936. Ves ta čas sta imela novoporočena povprečno po 300 gostov na dan. Da so se tudi pošteno gostili, je umevno. Poleg drugega so použili mesnine od 70 parov perutnine, dveh volov, 8 prašičev; cele skladovalnice peciva in tort. Tudi zalivali so pri- mirno. Potočili so tisoč litrov vina, več sodčkov piva in 1601 črne kave. — Kaj nam delate sko- mine, bodo rekli oni, ki še za kruh nimajo!

merje z neko Italijanko Emilijo Tersini, bivšo na- takarico, ki ga je tožila, ker je ni hotel poročiti.

Carnerova karijera

Poleti l. 1933 je Primo Carnera postal svetovni prvak v boksanju. Premagal je po vrsti vse tedanje športne zvezde: Maloney, Godfrey, Cook, Paulino, Christner, Levinsky, Stribbling, Schaaf. V 81 bor- bah je bil premagan samo petkrat, in sicer štirikrat po točkah, enkrat pa je bil diskvalificiran; kaj je knock-out, tega ni poznal. Junija l. 1933 je Primo Carnera v šesti rundi premagal v Long Islandu Jacka Sharkeya knock-out in si s to zmago pri- boril svetovno boksarsko prvenstvo. Leto dni je Primo Carnera branil svoj naslov.

Za njim pa je prišel Nemec Max Baer, ki ga je premagal. Baer je imel trd udarec; Carnera pa ni

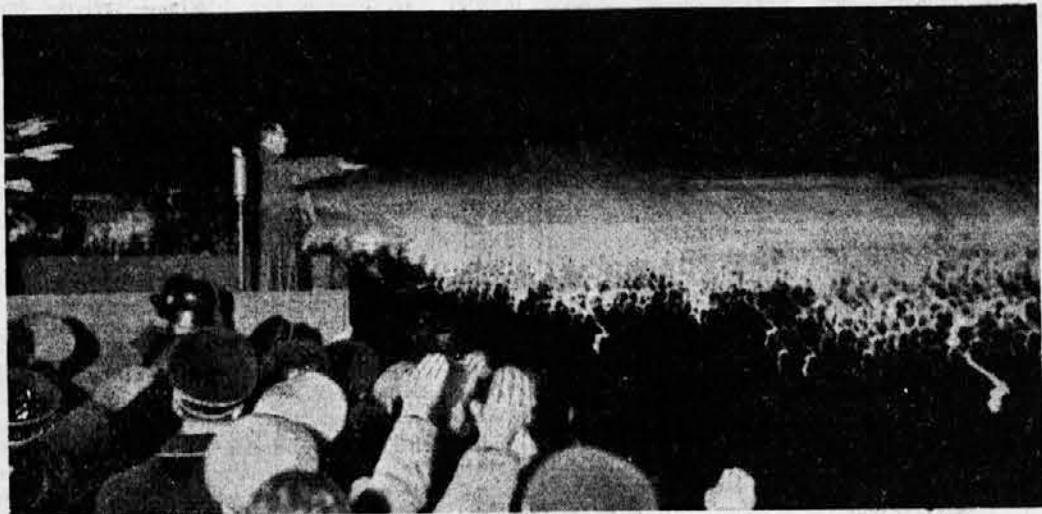
poznal specialnih udarcev. Le čeprav se sliši ob njegovih zmagah, ki so bile skoraj vedno knock- out, skoraj groteskno, je vendar res, da Carnera ni imel trdih udarcev, ampak da je zmagoval po- navadi s točo udarcev, s katerimi je obsopal svo- jega nasprotnika.

Primo Carnera je bil peti, ki se je boril kot neamerikanec za svetovno boksarsko prvenstvo. Leta 1921 se je boril Francoz Carpentier — brez- uspešno; leta 1923 je poizkušal Argentinec Louis Firpo, znan pod imenom »bik iz Panepaše«, kate- remu se je enkrat celo posrečilo, da je s svojim udarcem vrgel Dempseyja iz ringa. Leta 1928 se je zastoj trdil Avstrijec Tom Heeney, toda leta 1930 se je posrečilo Maksu Schmelingu, da je pri- nesel svetovno boksarsko prvenstvo v Evropo. Le- ta 1933 se je Carneri znova posrečilo. Ta zadnji poraz bo pa najbrž Primo Carnero za vedno izbrl- sal iz boksarskega ringa.

Odločnost Hitlerjeve vlade

V Berlinu je imel zdravnik dr. Motel zavod za odstranjenje nezaželjenega potomstva. Dva zdrav- nika-asistenti sta mu pomagala pri operacijah, tri ženske osebe so mu dovažale pacientinje, da je bilo dovolj zasluzka. Te dni je bila vsa ta lepa družica pred sodiščem. Zagovarjati se je morala za 59 zločinov, ki so bili dokazani. Vsi omenjeni so bili obsojeni, in sicer: Šef na 10 let ječe in na plačilo 20.000 M., en zdravnik na 6 let, drugi na 5 let, pomočnice na 2 leti — vsi pa tudi na izgubo časti za dolgo dobo.

S tako obsodbo soglašava ves pošten svet.

Hitler in njegove neštne parade.

zgodovini človeštva, razen tedaj, ko so Izraelci simbolično, to je s kričanjem podrli in osvojili Je- rih. Ni gotovo, ali bodo Angleži s to svojo sim- boliko tudi uspeli. Pa tudi če Hitler pokliče vse svoje divizije, ki so pred širinajstimi dnevi za- sedle demilitarizirani pas v Porenju, nazaj v Nemčijo, ne bo Porenje demilitarizirano, marveč bo ostalo to, kar v resnici je in za kar so ga Nemci ta leta na tihem naredili: velikanska trd- njava, skoraj nič manjša od francoske Magnotove betonske podzemeljske črte onstran Rena. Demi- litarizirani pas v Porenju živi že dolgo samo v diplomatskih listinah in arhivih, v resnici ga pa nikjer več ni.

Clen 42 in 43 versajske mirovne pogodbe je Nemčiji prepovedoval, da bi v širini 50 kilometrov v porenjskem ozemlju gradila trdnjave in imela v njem vojaške oddelke pa četudi samo začasno. Toda Nemčija je kljub vsem svojim demokratičnim in socialističnim vladam, vse do leta 1933, ko je prišel na oblast Hitler, ta demilitarizirani pas obo- roževala in s tem dokazala, da je Nemec — v nasprotju n. pr. z nami — zmeraj pač Nemec, pa naj bo za javnost in zaradi lepšega nacionalist, pacifist, socialist ali komunist.

Strategične avtomobilske ceste

Evropsko časopisje je že veliko pisalo o pravem pomenu velikanskih avtomobilskih cest, ki jih Nemčija gradi in jih je ves čas gradila zlasti po zahodnem območnem delu države. Osnovno mrežo teh avtomobilskih cest tvori sedem linij: tri drže s severa države na jug, šliri pa od za- hoda na vzhod. Nič manj, kakor šliri te črte drže skozi demilitarizirani pas v obeh smereh.

Polovica prve ceste, ki teče od severa na jug, veže mesta Baden, Karlsruhe, Heidelberg, Mann- heim, Frankfurt, od tu pa krene proti Hannoverju in Hamburgu. Druga, ki drži od vzhoda na zahod teče čez Essen in Köln ter se neha na levem bregu Rena v Achenu na belgijski meji. Tretja drži čez Meinz in čez Ren do Saarbrückena na francoski meji. Četrta pa veže Bavarsko z Renom in se tudi končava v Saarbrückenu.

Voja organizacija

V vojni razpored Nemčije je v celoti že od vsega začetka uvrščena tudi demilitarizirana cona. Ob zadnji novi ureditvi nemških armad so osno- vali tri nove vojaške dopolnilne urade: v Karlsru- heu, Düsseldorfu in Koblenzu. Ti uradi docela odgovarjajo armadnim inspekcijam v ostalih delih Nemčije.

Ti armadni štabi razpolagajo predvsem s policijski oddelki. Od lani, ko je bila uvedena splošna vojaška dolžnost, spadajo policijski od-

Tretja skupina, ki jo lahko štejemo v vojaške oddelke, so varšveni oddelki SS, ki so v vsej Nemčiji organizirani po najbolj skrajni vojaški di- sciplini. Ob Renu je sedem SS-standart, ena mo- torizirana standarda v Düsseldorfu in ena v Po- saariju. SS veljajo v Nemčiji za izbrane čete na- rodne socializma, teh je v Porenju 25.000 mož.

SA, hitlerjeve napadalne čete imajo v tem pasu čisto poseben sestav in čisto posebno vo- jaško organizacijo. Vodje in nižji vodje so zame- njani s častniki in podčastniki redne vojske. KA je podrejena poveljstvu nemške obmejne vojaške straže. Teh čel je v Porenju 38 in štejejo naj- manj 100.000 mož.

To so glavni oddelki nemške vojaške sile v demilitariziranem pasu, ki so bili tam že davno prej, preden je Hitler poslal tja armado. V celoti so te čete šteje 265.000 mož!

Mostovi in letališča

Na nemškem ozemlju vodi čez Ren 26 mostov, od tega jih je sedem železniških. Odkar je pri- šel na vlado Hitler, jih grade še sedem novih.

Se zgovorneje pričajo o nemških namenih le- tališča. Vsa Nemčija je razdeljena v zrakovna vo- jna okrožja z letalskimi poveljstvi. Dve taki po- veljstvi sta v demilitarizirani coni, namreč v Kölnu in v Frankfurtu. Po uradnik podatkih spada pod te »Letalske urade« štirideset letališč, nekatera od

Led na Njemenu je Kovno v Litvi spremenil v mesto kanalov, ker se je voda razlila.

Mrtvi in dva živa

»To je prav za prav zgolj po naključju,« je dejal. »Naključje, ki se vam bo zdelo najbrž smešno. Brala sva namreč v časopisih, da je v Kopenhagenu nek človek oplenil poštni urad, da bi dobil denarja za ženitev. Sredi belega dne se je prikazal z revolverjem v rokah na pošti in prisilil osebe, da mu je izročilo blagajno. Ko je to dosegel, je čisto mirno odšel.«

»Ali so ga vendarle odkrili?«

Rognos se je zasmelal trudno in blago. »Da,« je od- govoril, »odkrili so ga. Majhno dekletce ga je videlo in prepoznalo. Pozneje je pripovedoval, da se je takrat med vsemi na pošti ravno on najbolj bal. Midva pa sva vsa stvar smatrala za lahko igro, posebno če se je pre- vidno lotiva. Stvar je bila za naju torej prej fanatična in divje drzna pustolovščina, kakor roparski umor. Zape- ljala naju je najina lastna neizkušnost. Niti v sanjah nisva pomislila na to, da bi to moglo zahtevati človeško življenje.«

»Zdi se mi, da sta dobro poznala razmere na naši pošti? Izbrala sta pravi čas, tudi sta našla vrata v ozadju, ki jih ni tako lahko najti.«

»To vse sem vedel iz pripomb, ki so tuptam padle iz Lüderesenovih ust. Saj sva vendar par let živela v istem penzionu.«

»Ali se nista bala tega drznega koraka?«

Rognos je odmajal z glavo. »Ne,« je odgovoril. »Iz- računala sva, da nama ne preti sploh nikaka tvezanost. To je bilo samo po sebi pravilno. Sa jnama še niti danes niso prišli na sled.«

Berger ga je gledal začuden, nič ni razumel.

»Da, ali kako?«

»Čisto enostavno. Za najvažnejšo postavko sva sma- trala najprej to dejstvo, da živi duši ne bo padlo v glavo, da nas osumi.«

»Kako sta mogla biti tako sigurna?«

»Vprašajte raje, zakaj nisva smela biti sigurna. Če vlomite nočjo v Oslo v kako blagajno, a za seboj ne zapustite nobenega sledu, ali mislite, da bo kdo prišel na misel, da vas spravi v najmanjšo zvezo z zlodej- stvom?«

Berger je za nekaj trenutkov osupnil, tako pravilno je oni sklepal. »Prav imate,« je zamrmral. »Na to nisem mislil.«

»No vidite. Tudi drugi niso. Trebalo je torej izvršiti ta prevrat, toda tako, da nas nikdo ne vidi in prepozna. Potem pa je trebalo izginiti tako, da bi ne bilo niti naj- manjšega sledu. Zadnje nam je bilo najtežje. Morala sva nešteto stvari premisliti. Predno sva se odločila, sva mo- rala svoje načrte preizkusiti z ozirom na vse mogoče po- ložaje. Videla sva, da je to bilo zelo koristno. Ne, to, kar se nam je zlomilo pod prsti, to je bilo dejanje samo.«

»Ali nista računala z odporom?«

»Ne, niti s tem, da bo naju samo zagrabilo razbur-jenje.«

Bergerjev glas se je stresel: »Ali se je to zgodilo?« Rognos se je dvignil in težko dihal: »Da,« je rekel, »pač, lahko rečem.«

Šel je parkrat gori in doli po sobi, Berger pa mu je kazal hrbet in čakal, ne da bi se ganil. Nato je znova sedel. Videl je Bergerja z njegovim nepremičnim in smrtno resnim obrazom. »Ali ropar Rognos ni strašen človek?«

Berger ga je nepremično gledal in ni mogel od- govoriti.

»Dalje,« je dejal. Grlo mu je bilo suho in napetost mu je vzela vso moč, tako da je mogel misliti le na gola dejstva.

Rognos je trenil z obrvmi, nato pa prekrizal roke na prsih in s sklonjeno glavo gledal predse.

»To, kar se je v poštnem uradu dogodilo, to veste sami,« je dejal. »Ali boljše povedano: vi mislite, da veste. Kajti ni se dogodilo tako, kakor so to časniki po- zneje ponazorili.«

Gib nevolje je spreletel Bergerjevo čelo.

»Kaj mislite, da smo pretiravali?«

Rognos je odmajal z glavo, kakor da bi se branil. »To ne. Kar se vas tiče, je bilo vse pravilno. Deloma tudi, kar se Lüdersena. Ne, jaz imam v mislih sam »umor« To namreč ni bil umor, to je bil uboj iz nepaz-ljivosti?«

»Ali še vedno ne verjamete, da nisva hotela nikogar ubiti?«

»Ne, še vedno verujem, da bi me ustrelili.«

Trdovraten odgovor je za trenutek Rognosu zaprl usta.

»Na to se bova še povrnila pozneje,« je dejal. »Med-tem se je namreč zgodilo nekaj, kar je zlodejstvo po- slabšalo, tako da sva morala odkuriti čim prej in za vsako ceno.«

Spet se je malo ustavil, oba sta bila postala bleda. Berger se je plaho skrčil.

»Quisthus?« je tiho vprašal.

»Da, Quisthus. Ležal je za nama, a midva nisva ve- dela, ali živi ali je mrtev.«

»Kako je prišlo do tega?«